

Slimme maatregelen in Rijn West

Corine van den Berg

Nicolaas van Everdingen

Jos Geenen

Programma Nutriënten

Proces per deelgebied

- Net ophalen
- Samen met de praktijk
- Vragen:
 - Wat werkt?
 - Waarom nog niet breed opgepakt?
 - Welke instrumenten horen daarbij?
 - Wie pakt het op?
- Relatie leggen met nutriëntenstromen
- Processen op gang brengen die lijden tot doorwerking en verankering in beleid en regelgeving

Veenweiden

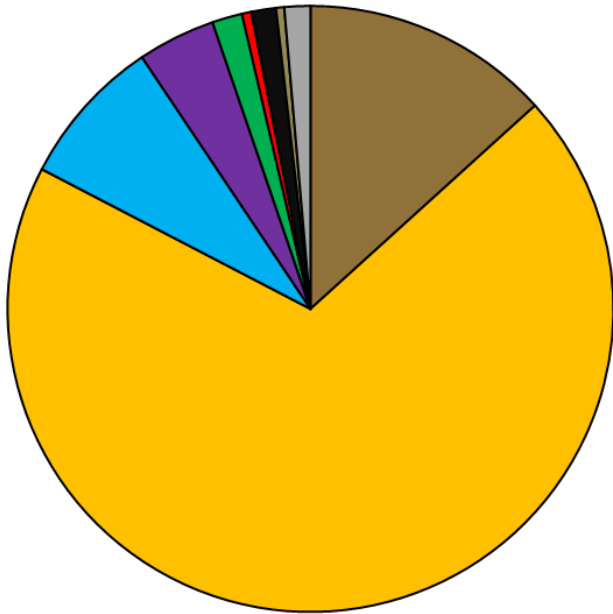
- Bodemvoorraad N en P zeer hoog
- Peilbeheer is belangrijkste knop om aan te draaien
- Veel aandacht voor samenhang tussen doelen en integrale maatregelen
- Veel winst te boeken op vlak van mest en mineralen

Veenweiden

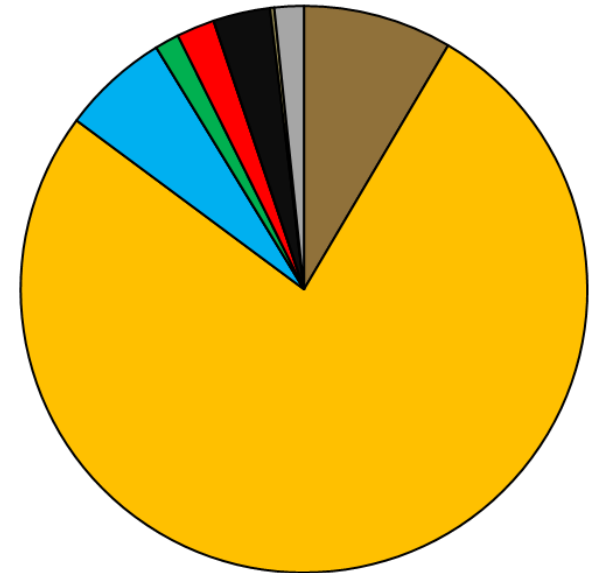
- Wat werkt?
 - Kringlooplandbouw, precisie landbouw
 - Onder water drainage
 - Voorkomen scheuren grasland
 - Vergroten mestopslag
 - Baggeren
- Wat is nodig?
 - Samenhang in beleid
 - Kringloop moet een plek krijgen in mestbeleid en GLB

Actuele bijdrage bronnen aan nutriëntenbelasting vbDiepe polder: Wieringermeer

Actuele bijdrage N-belasting

Actuele bijdrage P-belasting

Bron: Alterra

Maatregelen diepe polders

Meeste winst (op termijn) aan de bron, in akker&weiland

- Juiste mengsel van mest en compost op juiste tijd op juiste plek in juiste dosering toedienen:
 - Kringlooplandbouw
 - Precisiebemesting (BOS, Meteo, vaste rijpaden)
 - Duurzaam bodembeheer
 - Minder mineralen in veevoer
 - Mestscheiding
 - Ontkoppelen P en org. Stof?
 - Vergroten mestopslag

Voor snel(ler) resultaat

- Afleiden kwel
- Erfafspoeling
- Sturen op inlaat gebiedsvreemd water
- Flexibel/dynamisch peil
- Particuliere inlaten dichten

Bollen

Type maatregel	Score bollenatelier
1. Teelt van een stikstofvanggewas of groenbemester	-
2. Gebruik nitrificatieremmer	-
3. Preciezer bemesten	-
4. Gebruik mineralenarme organische mest en verbeteren organische structuur bodem	+
5. Instellen grotere bemestingsvrije zone (teeltvrije zone)	-
6. Fosfaat/nitraatbindend materiaal rondom drainbuizen of in slootkant	+
7. Aanpassen perceelsdrainage	-
8. Precisieberekening	-
9. Erfemissies verminderen	-

Bollen

Type maatregel	Score bollenatelier
10. Composteren van eigen organische reststoffen	+
11. Teelt de grond uit	+
12. Vaker slootschonen/baggeren en/of verdiepen	?
13. Natte zone/oever	?
14. Vasthouden en bergen van perceelwater	-
15. Verwijderen van nutriënten door zuivering bij uitslagpunt naar de boezem	+
16. Aanpassingen in het watersysteem	?
17. Helofytenfilter	?
18. Peilmaatregelen	-

Factsheet onderwaterdrainage

Waar beproefd:

- Zegveld
Krimpener--waard
- Zeevang

Beschrijving:

- tegengaan bodemdaling door lokale vernatting
- Tot 40-70 cm –mv; onder slootpeil
- Nivelleren grondwater-standen (zomer-winter)
- Ook peilgestuurde drainage?

Uitvoeringsaspecten:

- Enthousiasme en interesse agrariër
- Bedrijfseconomische meerwaarde: opbrengst nog onzeker, kosten wel bekend
- Toepasbaarheid in bedrijf: goed aanleggen om o.a. sulfaatprobleem te voorkomen
- Zoetwatervraag
- Effect op bodemleven?
- Effect op waterkwaliteit?

Milieu effect